

افزایش قربانیان سیل در جنوب شرقی آسیا

بحران غذا در روستاهای دورافتاده اندونزی

آمار جانباختگان ناشی از سیل‌های ویرانگر و رانش زمین در بخش‌هایی از جنوب شرقی آسیا و جنوب آسیا، در حال افزایش است. این آمار در استان «آچه» جزیره سوماترای اندونزی به بیش از ۹۰۰ نفر رسیده و ۴۱۰ نفر دیگر نیز همچنان مفقود هستند. در این استان بیش از ۸۰۰ هزار نفر آواره شده‌اند. دولت سریلانکا هم تایید کرده بعدنبال سیل اخیر، ۶۰۷ نفر در این کشور کشته شده و ۲۱۴ نفر دیگر مفقود و احتمالاً جان خود را از دست داده‌اند. مقامات محلی اندونزی همچنین نسبت به بحران گرسنگی در روستاهای دورافتاده این کشور هشدار داده‌اند. بارش‌های شدید و توفان‌های استوایی در روزهای اخیر بخش‌هایی از جنوب شرقی و جنوب آسیا را درگیر کرده و در اندونزی، سریلانکا، تایلند، مالزی و ویتنام باعث رانش زمین و سیلاب‌های مرگبار شده است. سازمان هواشناسی اندونزی اعلام کرده است که بارندگی‌های تازه می‌تواند استان‌های «آچه» و سوماترای شمالی را دوباره تحت‌تأثیر قرار دهد؛ مناطقی که راه‌ها و خانه‌ها در آن‌ها تخریب و دسترسی به اقلام ضروری قطع شده است. سازمان مدیریت بحران اندونزی روز شنبه اعلام کرد که سیل‌های شدید روزهای اخیر، بیش از ۹۰۰ نفر را در جزیره سوماترا کشته است. داده‌های دولتی نشان می‌دهد که تعداد کشته‌شدگان سیل و رانش زمین، ناشی از توفان در سه استان اندونزی در سوماترا از جمله آچه، روز شنبه به ۹۰۸ نفر افزایش یافته و ۴۱۰ نفر مفقود شده‌اند. این سامانه‌های توفانی همچنین حدود ۲۰۰ نفر را در جنوب تایلند و مالزی کشته‌اند. به گفته روتیز و به نقل از باشگاه خبرنگاران جوان، بازماندگان منطقه «آچه» تاملانگ، در ساحل شمال شرقی سوماترا، روز شنبه یک‌ساعت پیاده‌روی کردند، از روی کنده‌های پراکنده عبور کردند و از کنار خودروهای واژگون‌شده عبور کردند تا به یک مرکز توزیع کمک که توسط داوطلبان برپا شده بود، برسند. هم‌زمان با ادامه این بارش‌های سنگین در اندونزی، شمار قربانیان در روستاهای دورافتاده به‌دلیل گرسنگی نیز ابعاد بحران انسانی در مناطق سیل‌زده را تشدید کرده است. خبرگزاری ایرنا در گزارشی نوشته است که «مذکر مناف»، فرماندار شهر «آچه» در اندونزی هشدار داد که گرسنگی اکنون بزرگ‌ترین تهدید برای روستاهای دورافتاده است. به گفته او، بسیاری از مناطق شهر «آچه» به‌طور کامل نابود شده است و مردم در این مناطق، نه به‌دلیل سیل، بلکه از گرسنگی جان می‌دهند.

ساکنان محلی اندونزی نیز از دولت انتقاد کرده و خواستار اعلام وضعیت «فاجعه‌ملی» شده‌اند. براساس آمار آژانس مدیریت بحران اندونزی، شمار قربانیان سیل و رانش زمین در این کشور، به ۸۸۳ نفر رسیده و ۵۲۰ نفر همچنان مفقود هستند. در سریلانکا نیز شمار قربانیان به ۶۰۷ نفر افزایش یافته و دولت نسبت به خطر رانش‌های جدید هشدار داده است. در تایلند ۲۷۶ کشته، مالزی دو قربانی و ویتنام دست‌کم دو مورد مرگ گزارش کرده‌اند. کارشناسان می‌گویند، تغییرات اقلیمی موجب‌شده بارش‌های موسمی در منطقه، غیرقابل پیش‌بینی و مرگبارتر شود. تصاویر منتشرشده از «سوماترا» نشان می‌دهد که مردم در میان گل و رسوب، وسایل خانه‌های خود را بیرون می‌کشند. فعالان محیط‌زیست و مقام‌های اندونزی نیز تأکید کرده‌اند که جنگل‌زدایی و قطع درختان در سوماترا، شدت رانش زمین و سیلاب‌ها را افزایش داده است.

گلایه از کتاب‌های درسی

مشاور وزیر و مدیرکل دفتر وزارتی آموزش و پرورش با انتقاد از حافظه‌محور بودن نظام آموزشی گفته است که کتاب‌های درسی، حجیم و فرصت‌سوز هستند و مجالی برای آموزش مهارت‌های زندگی، مهارت‌های ارتباطی، فعالیت‌های هنری و حتی کار با فناوری‌های نو مانند هوش مصنوعی باقی نمی‌گذارند. اسماعیل بحر‌زاده با انتقاد از حافظه‌محور بودن نظام آموزشی گفت: «کتاب‌های درسی، حجیم و فرصت‌سوز هستند و مجالی برای آموزش مهارت‌های زندگی، مهارت‌های ارتباطی، فعالیت‌های هنری و حتی کار با فناوری‌های نو مانند هوش مصنوعی باقی نمی‌گذارند.»

بررسی خشکسالی و کاهش بارش در استان‌های شمالی ایران که در سال آینده تشدید خواهد شد

۱۴۰۵؛ سال سخت «شمال»

تکس: ایستنا

هادی حق شناس استاندار گیلان در گفت و گو با «هم میهن»: اگر قرار باشد میهمان‌های ما بمانند حتماً با مشکلات پسماند، فاضلاب، بیمارستان و ترافیک مواجه می‌شویم

❖ ظرفیت پذیرش مهاجران را نداریم

هادی حق شناس، استاندار گیلان نیز که اخیراً مخالفت خود را درباره موضوع انتقال جمعیت تهران به استان‌های دیگر اعلام کرده بود، در گفت و گو با «هم میهن»، مهمترین علت این مخالفت را نبود زیرساخت‌های کافی استان گیلان می‌داند: «انتقال جمعیت به شمال یا جنوب کشور، از این جهت حائز اهمیت است که این جمعیت برای استقرار منتقل می‌شود و شرط استقرار این است که زیرساخت‌ها از دو جنبه فراهم شوند. اول موضوع اشتغال افرادی است که مهاجرت می‌کنند و دوم اینکه زیرساخت زندگی برای آنها وجود داشته باشد. زیرساخت زندگی به مواردی مانند سیستم فاضلاب، تصفیه‌خانه‌ها، سیستم دفع زباله، مسکن، شرایط جاده‌ای، موضوعات فرهنگی، وسایل حمل‌ونقل عمومی و هر موضوع دیگری که برای جمعیت بیشتر نیاز است، مربوط است.»

او با اشاره به چالش‌های استان در مواجهه با حضور مسافران، ادامه می‌دهد: «وقتی صحبت از انتقال جمعیت به استان‌های دیگری می‌شود، طبیعتاً منظور دوهزار نفر نیست، بلکه فرض بر انتقال جمعیت چندصد هزار نفری یا میلیونی است. ما در گیلان دو میلیون و ۶۰۰ هزار نفر جمعیت داریم و طبیعی است که در زمان‌های تعطیلی تمام ارگان‌ها را بسیج می‌کنیم تا به مسافران خدمات‌رسانی کنند اما واقعیت این است که ما در جمع‌آوری زباله‌های مسافران با مشکل مواجهیم اما چون موقتی است، بعد از چندروز می‌توانیم در نهایت زباله‌ها را جمع‌آوری یا اینکه چندروز زمان می‌برد تا بتوانیم سهمیه آرد را جایگزین کنیم. بنابراین اگر موقت باشد مشکلی نیست، اما اگر حضور جمعیت مضاعف در استان به امری دائمی تبدیل شود، حتماً با مشکلاتی مواجه خواهیم شد. درواقع اگر قرار باشد میهمان‌های ما بمانند، حتماً با مشکلات پسماند، فاضلاب، بیمارستان و ترافیک مواجه می‌شویم.»

استاندار گیلان با تأکید بر اینکه در صورت افزایش جمعیت استان حتماً باید زیرساخت‌ها تکمیل شوند، درباره تأثیر خشکسالی و کاهش باران بر ذخایر آبی استان هم می‌گوید که بین تمام استان‌های کشور، گیلان تنها استانی است که فرونشست زمین ندارد؛ درواقع ما در تولید آب مشکل نداریم اما در توزیع آب با مشکلاتی روبه‌رو هستیم. درواقع ما در حال تولید آب شرب هستیم اما چون شبکه قدیمی است، اتلاف آن زیاد است. حق شناس همچنین در پاسخ به این پرسش که آیا پیشنهادی مبنی بر انتقال ذخایر آبی استان گیلان به سایر استان‌ها مطرح شده است، می‌گوید: «چنین پیشنهادی به ما داده نشده است، اما ما در گیلان به‌صورت میانگین ۲۰۰ میلیون لیتر پساب داریم و در خارج از کشور و حتی برخی استان‌های ایران نیز بسیار مرسوم است که این پساب‌ها را برای بخش صنعت تصفیه می‌کنند؛ ما نیز به برخی استان‌های همجوار این پیشنهاد را مطرح کرده‌ایم که اگر در بخش تصفیه ما سرمایه‌گذاری شود، می‌توانیم پساب را در اختیار آنها قرار بدهیم.»

می‌گوید که اگر امکانات لازم فراهم شود، کشاورزان هم از سیستم آبیاری درست استفاده می‌کنند. قاسم از جانب خودش و برخی دیگر از هم‌محلی‌های کشاورزش می‌گوید که اگر سیستم آبیاری کشاورزی با حمایت و هزینه دولتی انجام شود، کشاورزان هم خواسته یا ناخواسته با روش‌های جدید کشاورزی می‌کنند. او البته از شرایط آب‌شهری هم راضی نیست. خانه‌اش در یکی از روستاهای لشت‌نشاط و از آب چاه استفاده می‌کند، به‌همین خاطر کاهش باران، او را بیشتر نگران کرده است.

استفاده از آب چاه برای گذران زندگی، در بسیاری از روستاهای مناطق شمالی امری عادی است که با دو چالش مهم همراه است؛ اول کیفیت آب برای مصارف زندگی روزمره و دوم وابستگی آن به آب باران. چالش اول همیشگی و دائمی است، آب چاه در مناطق روستایی با سیستم لوله‌کشی در خانه به آشپزخانه، سرویس بهداشتی و حمام متصل می‌شود؛ اما میزان املاح موجود در آب آنقدر زیاد است که عملاً برای آشامیدن یا آشپزی مضر است.

حسین که در روستای مرزشت زندگی می‌کند، در چندسال گذشته از تهران به رشت مهاجرت کرده و در خانه‌ای ویلایی که به آب چاه متصل است، زندگی می‌کند. به گفته حسین، کاشی‌های حمام او به‌دلیل وجود آهن زیاد در آب، همگی زنگ زده‌اند و استفاده از آب چاه برای مسواک‌زدن نیز باعث تغییر رنگ و آسیب به دندان‌هایش شده است. او نیز مانند بسیاری دیگر از خانوارهای روستایی از ای‌تی‌های آب، برای مصرف آشامیدنی و آشپزی، آب شهری خریداری می‌کند.

حال باید به این چالش‌ها، افزایش مهاجرت به استان‌های شمالی و رشد جمعیت در شهرها و روستاها را هم اضافه کرد که در کنار نبود مدیریت درست در توزیع آب، چالش ذخایر آبی و زیست‌محیطی شمال کشور رادر سال‌های آینده، بحرانی‌تر می‌کند. بسیاری از مردم محلی، خلاف گذشته، از افزایش حضور مسافران در شهرهایشان خوشحال نیستند و معتقدند که شهر و روستاهای شمالی ایران، ظرفیت این حجم از مسافر را ندارند. «هیچ‌کس از میهمان‌بش نمی‌آید، اما مشکل مدیریتی است که وجود ندارد». این را محمد که راننده تاکسی خطی در رشت است، می‌گوید. تا همین چند دقیقه پیش با عصبانیت برای دوستانش تعریف می‌کرد که تصمیم دارد در روزهایی که مسافران زیاد هستند، اصلاً کار نکند. می‌گوید که حضور مسافران، ترافیک را بسیار شدید می‌کند و یکی از علت‌های آلودگی هوا را مربوط به افزایش حضور مسافران می‌داند. مهسا هم که ساکن رامسر در استان مازندران است، از آلودگی هوای روزهای اخیر دل خوشی ندارد: «تا همین چندسال پیش شهرهای شمالی، مکان خوبی برای پناه‌بردن از آلودگی و شلوغی شهرهای دیگر بودند، اما الان دیگر شرایط این استان‌ها هم چندان خوب نیست. با همین‌روش ادامه بدهیم، چندسال دیگر هیچ‌جایی برای پناه‌بردن وجود ندارد. همه شهرها آلوده، خشک و شلوغ می‌شوند.»

فاطمه خلیلی

خبرنگار اجتماعی

امسال شهرهای پناه‌گرفته در البرز به‌جای باران، با دود آتش و آلودگی و کاهش چشمگیر باران، عین شده‌اند. درحالی که در روزهای اخیر جنگل‌های هیرکانی در آتش می‌سوختند و آسمان برخی از شهرهای شمالی از آلودگی تیره شده است، مردم محلی، نظاره‌گر حضور مسافرانی هستند که از آلودگی شهرهای خودشان گریخته و به آنها پناه آورده‌اند، اما این بار این پناهگاه همان پناهگاه همیشگی نیست.

اضطراب ناشی از مبارزه با آتش و آلودگی هوا، با نگرانی عمومی از کاهش بارندگی در سه استان شمالی ایران، درهم‌آمیخته است. گزارش‌ها نشان می‌دهند که امسال، ایران ششمین پاییز خشک متوالی را پشت‌سر می‌گذارد و کاهش بارندگی در گیلان، مازندران و گلستان تصویری نگران‌کننده‌تر از همیشه ساخته است؛ سه استانی که همیشه به‌عنوان انبار باران کشور شناخته می‌شدند، امسال با پاییز کم‌باران و آلوده‌ای مواجهند.

براساس آمارهای اعلام‌شده توسط مسئولان استان‌های شمالی، مازندران با کاهش حدود ۷۰ درصدی و گلستان با کاهش تقریبی ۲۶ درصدی بارندگی نسبت به سال گذشته، یکی از ضعیف‌ترین آغازهای سال آبی خود را تجربه می‌کنند. در استان گیلان هم بارندگی نسبت به سال گذشته حدود ۸۵ درصد کاهش یافته است. به گفته مدیرکل هواشناسی گیلان، در آبان‌ماه ۱۴۰۴ تنها ۲۲ میلی‌متر باران در سطح استان ثبت شده، درحالی که میانگین بلندمدت بارش آبان‌ماه در گیلان ۱۶۵ میلی‌متر است. مدیرکل هواشناسی گلستان نیز به استناد داده‌های مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی اعلام کرده است که میانگین بارش جمعی این استان از ابتدای سال آبی تا نیمه آبان‌ماه، حدود ۴۲ میلی‌متر بوده که نسبت به شرایط نرمال اقلیمی ۱۸ درصد و نسبت به سال گذشته ۲۶ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

کاهش بارندگی در استان‌های شمالی از این جهت برای شهروندان به‌ویژه کشاورزان عامل اضطراب است که نگران وضعیت ذخایر آبی و فصل کشاورزی هستند. شرکت آب منطقه‌ای گیلان گزارش داده که مصرف کل آب استان ۳۳۱۴ میلیون مترمکعب است که کشاورزی، بیش از ۸۹ درصد از آن را به خود اختصاص داده است. درواقع فشار اصلی بر منابع آبی از سوی کشاورزی وارد می‌شود و کاهش بارش، این فشار را دوچندان کرده است. به گفته برخی از کارشناسان محیط‌زیست، اگر مدیریت منابع آب و مدرن‌سازی سیستم‌های آبیاری انجام نشود، کاهش منابع آب می‌تواند نه‌تنها زندگی روزمره مردم و کشاورزی استان‌های شمالی، بلکه امنیت زیست‌محیطی و ساختار زمین‌شناسی منطقه را نیز تهدید کند.

قاسم، یکی از کشاورزان برنج‌کار شهرستان لشت‌نشا است و

محیط زیست

وحید غلامی

استاد دانشگاه

گیلان و متخصص

هیدرولوژی:

در مناطق کوهستانی

و سرد، کاهش

چنددرجه‌ای دما،

منجر به ایجاد تغییر

بزرگی نمی‌شود؛ اما

در اقلیم‌های معتدلی

نظیر شمال ایران،

افزایش چند درجه‌ای

دما بسیار تأثیرگذار

(کاهش بارش و

فراوانی برف) است